

Beköszöntő

Az oktatási miniszter vonatkozó rendelete alapján hazánkban a HOLOCAUST-ról való megemlékezés 2001-től általános és hivatalos. Ebben az évben április 17-20. között különböző rendezvények zajlottak.

2001. április 18-án, a Józsefvárosi Galériában került sor a „Holocaust – diák szemmel” című országos plakátpályázatból rendezett kiállítás megnyitójára és eredményhirdetésére. A pályázatot a 2000/01-es tanévre a Magyar Rajztanárok Országos Egyesülete abból az alkalomból hirdette meg, hogy az iskolai megemlékezések között első ízben szerepelt hivatalosan a Holocaust Emléknap. A művészet, a vizuális kultúra nyelvén, alkotó módon kívánták az iskolák figyelmét a megemlékezésre irányítani. A pályázatra mintegy százötven, összességében igen nívós, elmélyült munka érkezett, melynek egyharmada került bemutatásra. A kiállítást Pokorni Zoltán oktatási miniszter, a rendezvény fővédnöke nyitotta meg. A pályázatot jelentős mértékben támogatta Judith Várnai Shorer nagykövet, a rendezvény védnöke, az Amerikai Joint Magyarországi Irodája, a Magyarországi Zsidó Szociális Segély Alapítvány, a Friedrich Ebert Alapítvány Budapesti Irodája, valamint önkormányzatok, alapítványok és kiadók. A pályamunkák egy része az április 17-én megtartott Holocaust Emléknapon az Országházban is bemutatásra került. A kiállításnak május 11-től a váci MTESZ Székház adott otthont, majd június 5-től a Bálint Zsidó Közösségi Házba került, ahol Zoltai Gusztáv, a MAZSIHISZ ügyvezető igazgatója nyitotta meg a tárlatot, a Scheiber Sándor Általános Iskola és Gimnázium növendékeinek közreműködésével. A műértő és a laikus közönség is – mintegy háromszázan voltak jelen – megtapasztalhatta, hogy a pályamunkák gondolatiságban és érzelmi átélésben elmélyültek, kivitelezésben pedig magas művészi színvonalat képviseltek.

Április 19-én tizenkét kiemelkedő fővárosi iskolában került sor szervezett látogatásra, amelyeken a résztvevő Jad Vasem kitüntetettek, és holocaust túlélők, rendhagyó történelemórán idézték fel személyes emlékeiket. Ugyanazon a napon, délután a fiatalok részvételével értékelték az iskolalátogatások tapasztalatait. A tanulók kifejezték, hogy a hiteles, őszinte történetek emberközelié hozták a számukra már történelmet jelentő vészkorzakot, és átértékelték, hogy ilyen, az emberiség ellen elkövetett rémtett nem ismétlődhet meg.

Április 20-án a Bálint Zsidó Közösségi Házban a holocaust tanításának magyar és nemzetközi tapasztalatairól szervezésében tartottak konferenciát. A megnyitó előadást dr. Talyigás Katalin, főtítkárt tartotta, Mirjam ben Dávid klinikai pszichológus pedig az általa kezdeményezett „Párbeszéd a Toleranciáért” programot ismertette.

Dr. Szabolcsi Ottó történész a magyarországi, Heike Deckert-Peaceman és Renate Dreesen a németországi holocaust-oktatás kérdéseiről szólt, s egyúttal közreadtak egy nemrég megjelent módszertani segédkönyvet és CD-t is. Az amerikai tapasztalatokról dr. Fisch Róbert, „A sárga csillag fénye” című könyv népszerű szerzője számolt be. Illy Luca, a SOAH Vizuális Történelmi Alapítvány által készített videós életinterjúk felhasználási lehetőségeit mutatta be. Miklósi László, a Történelemtanárok Egyletének elnöke az iskolai emléknapról és a holocaust tanításáról fejtette ki véleményét. Donáth László evangélikus lelkész, országgyűlési képviselő ehhez kapcsolódóan az egyházi iskolák tankönyveinek vonatkozó részeit elemezte.

A következőkben szerkesztett változatban tesszük közzé a konferencia anyagát.

Dr. Talyigás Katalin

Emberségesen – minden időben

Nagyon nagy szeretettel köszöntök mindenkit, és köszönöm, hogy ennyien eljöttek. Azt gondolom, hogy ma itt nagyon fontos program részesei lehetünk. A mai nap többek között azért is fontos, mert most történik meg Magyarországon először, hogy hivatalos emléknappal keretében emlékezünk meg a Holocaust áldozatairól a középiskolákban. Ezt a napot méltó módon – az áldozatokra emlékezve, s a jövőnek is üzenve – kívánjuk lebonyolítani.

A „Párbeszéd a toleranciáért” – program azért indult el, hogy kifejezze a szolidaritást, az összefogás gondolatát a legnehezebb időkben is. Az üldözötteknek segítséget nyújtó, igaz emberek, a mentők ma-

gatarását mintaként mutassa fel. Azt a példát, hogy embertelen körülmények közt is lehet emberségesen viselkedni, hogy minden időben – a szó nemes értelmében – embernek kell lenni, és minden embernek embernek kell tekinteni.

A mai konferencia megnyitásaként el kell mondanom: amikor elkezdtük ezt a munkát, nem gondoltam, hogy ennyire fontos, amit teszünk. Ma már biztos vagyok abban, hogy akik itt ülnek, és végighallgatják ezeket az előadásokat, s aktív részesei a napnak, azok szolidaritásukról biztosítják nemcsak egymást, hanem a magyar társadalom progresszív erőit is. Most átadom a szót Mirjam ben Davidnak.